

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Кафедра іноземних мов

ІТАЛІЙСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПЯМУВАННЯМ

Методичні рекомендації до практичних занять

Освітній рівень – перший освітньо-професійний

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Харків - 2022

Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Італійська мова за професійним спрямуванням» для здобувачів першого освітньо-професійного рівня вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво. 12 с.

Укладач: старший викладач кафедри іноземних мов Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського Боровенська Тетяна Олексіївна.

Рецензенти:

Савицька Л. В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця.

Бабасівська Л.В., старший викладач кафедри іноземних мов Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського.

Методичні рекомендації до практичних занять затверджено на засіданні науково-методичної ради Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського (Протокол від _____ 202_ року №_).

© Боровенська Т.О., 2022

© Харківський національний університет
мистецтв імені І. П. Котляревського, 2022

1. Анотація навчальної дисципліни

Методичні рекомендації до практичних занять навчальної дисципліни складено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни для підготовки бакалаврів. Методичні рекомендації визначають обсяги знань, які здобувачі повинні опанувати відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Італійська мова за професійним спрямуванням», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- базові поняття та категорії граматики, лексикології та стилістики іноземної мови;
- структурні та змістові риси іншомовних текстів різних жанрів, принципи пошуку головних ідей та ключових слів;
- принципи організації та структурування іншомовного писемного тексту –параграфи, заголовки, засоби когезії та когерентності (логічні конектори тощо);
- принципи переглядового читання фахових і загальнонаукових текстів, виявлення головної ідеї тексту та ключових слів;
- основні принципи, способи й методи усного та письмового перекладу у професійній сфері з іноземної мови рідною та навпаки;
- принципи глобального аудіювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **уміти:**

- читати фахові тексти іноземною мовою;
- шукати й знаходити певну інформацію в тексті й виділяти головні теми та ідеї;
- розуміти головну ідею тексту;
- визначати ключові слова та поняття наукової праці;
- структурувати іншомовний писемний текст (параграфи, заголовки), використовуючи засоби когезії та когерентності;
- перекладати з іноземної мови українською та навпаки з урахуванням особливостей системно-структурної будови обох мов, граматичних і лексичних трансформацій, жанрової та фахової специфіки;
- сприймати інформацію на слух, розуміти в цілому: монологічні висловлювання носіїв мови, як пов'язаних безпосередньо зі сферою професійної роботи здобувача, так і пов'язаних з іншими сферами науки й суспільного життя;

- правильно вимовляти слова іноземною мовою та адекватно інтонувати усні висловлювання.

2. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів денної форми навчання

Опанування матеріалу навчальної дисципліни передбачає проведення практичних занять в обсязі, що визначений у робочому навчальному плані. Обсяг практичних занять для здобувачів денної форми навчання складає 32 години.

Тема 1. Зустріч. Написання та алфавіт.

Кількість годин: 2 години.

Мета: вивчити форми привітання й прощання та ознайомити з їх уживання в усному мовленні; навчити правильної вимови звуків, сформуванню усвідомлення необхідності вивчення італійської мови.

Зміст практичного заняття: Знайомство зі звуками. Робота з діалогом «Come ti chiami?». Іменник. Розподіл за родами, число іменників. Числівники від 1 до 10.

Під час опрацювання теми студенти мають ознайомитися з італійським алфавітом, з правилами читання букв, навчитися читати слова італійською мовою, розглянути наголошення слів; опрацювати питання «Come ti chiami? Come stai?», навчитися будувати діалог за прикладом.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть правильно читати алфавіт та читати слова; знайомитися італійською мовою, а саме вітатися та називати своє ім'я; рахувати до 10; називати предмети у множині.

Тема 2. Уподобання.

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити студентів з новими лексичними одиницями; повторити лексичний матеріал теми; удосконалити вміння підготовленого монологічного мовлення; удосконалити навички правильної вимови звуків італійської мови, формувати навички письма; розвивати граматичні навички здобувачів вищої освіти.

Зміст практичного заняття: Звуки (/k/-/tʃ/). Наголос в італійській мові. Робота з діалогом. Означений артикль. Займенники “mio, tuo”.

Під час вивчення теми необхідно розглянути особливості вимови звуків (/k/-/tʃ/); розглянути зі студентами з форми та вживання означеного артиклю; удосконалити навички з вживання іменників у множині; ознайомити здобувачів із присвійними займенниками “mio, tuo” у однині; ознайомити студентів зі словосполученням “Mi piace, mi piacciono” та навчитися обговорювати свої вподобання та цікавитися іншими та переглянути відео про вподобання та обговорити його.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть правильно вимовляти звуки (/k/-/tʃ/); говорити про свої вподобання та запитувати про вподобання однокласників, правильно використовувати означений артикль.

Тема 3. Презентація.

Кількість годин: 4 години.

Мета: розвинути лексичні навички; удосконалити вміння невідготованого монологічного мовлення; розвивати навички аудіювання та письма, розвивати комунікативні здібності студентів; вдосконалювати навички правильної вимови звуків італійської мови.

Зміст практичного заняття: Звуки (/k/-/tʃ/, /g/-/dʒ/). Презентація. Розглянути дні тижня. Вивчити особові займенники. Розглянути дієвідмінювання правильних дієслів. Питальні слова. Числа від 10 до 100.

Під час вивчення теми необхідно розглянути правила читання звуків (/k/-/tʃ/, /g/-/dʒ/) та порівняти їх; навчитися питати та відповідати на запитання про себе. На занятті студенти мають скласти діалоги за прикладом. Необхідно розглянути питальні слова та навчитися будувати питальні слова, вивчити дієвідмінювання правильних дієслів у теперішньому часі *Presente indicativo* та виконати граматичні завдання на закріплення граматичного матеріалу. Також студенти мають ознайомитися з назвами днів тижня.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі розповідають про себе, будують діалоги за темою заняття, вміють називати дні тижні та рахувати до 100, будують запитання та вміють вимовляти звуки (/k/-/tʃ/).

Тема 4. Ласкаво просимо до опери!

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити студентів з новими лексичними одиницями; розвивати мовні та мовленнєві навички здобувачів за темою; удосконалювати навички письма;

розвивати комунікативні здібності; формувати фонетичні навички; перевірити вміння здобувачів правильно вживати вивчений матеріал.

Зміст практичного заняття: Звуки (/k/, /kw/-/gw/, /ŋ). Опрацювання діалогу «Benvenuto all'opera». Країни та національності. Переклад арій. Форми та вживання прикметників. Форми та вживання неозначеного артикля *articolo indeterminativo*.

Під час опрацювання теми заняття студенти мають ознайомитися з вимовою звуків (/k/, /kw/-/gw/, /ŋ); розглянути закінчення прикметників, ознайомитися з основними прикметниками, кольорами; вдосконалити навички дієвідмінювання правильних дієслів у теперішньому часі *presente indicativo*. На занятті необхідно прочитати діалог, виконати завдання до нього та ознайомитися формами неозначеного артикля *articolo indeterminativo*.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти вимовляти звуки (/k/, /kw/-/gw/, /ŋ); демонструватимуть знання щодо дієвідмінювання правильних дієслів, зможуть описувати предмети; застосовувати неозначений артикль;

Тема 5. Прослуховування. Запрошення в театр.

Кількість годин: 2 години.

Мета: навчати та тренувати вживання нових лексичних одиниць; систематизувати знання з теми; вдосконалювати навички діалогічного мовлення; розвивати вміння сприйняття тексту на слух; формувати фонетичні навички; перевірити вміння здобувачів правильно вживати вивчений матеріал.

Зміст практичного заняття: Звук (/r/). Робота з текстом. Професії, пов'язані із музикою. Ввічлива форма. Форми неправильних дієслів *avere* та *stare* у теперішньому часі *presente indicativo*. Переклад арій.

На занятті необхідно ознайомитися з правильною вимовою звука (/r/) та виконати фонетичні вправи. Під час заняття студенти мають прослухати текст, ознайомитися з новими лексичними одиницями та дієвідмінюванням неправильних дієслів *avere* та *stare*. Також студенти мають закріпити знання з дієвідмінювання правильних дієслів.

Очікувані результати: Після заняття студенти зможуть будувати речення з відповідною лексикою та вивченим граматичним матеріалом; будувати діалоги за темою заняття.

Тема 6. Готель у Палермо.

Кількість годин: 2 години.

Мета: розвивати мовні та мовленнєві навички здобувачів; узагальнити та систематизувати навички із вживання форм теперішнього часу; вдосконалювати навички правильної вимови звуків італійської мови; перевірити вміння здобувачів застосовувати отримані знання.

Зміст практичного заняття: Звуки (/p/-/b/,/v/). Робота з текстом. Теперішній час Presente Indicativo (-are, -ere, -ire). Переклад арій.

Під час вивчення теми студенти мають опрацювати нову лексику, пов'язану з готелем; прослухати, прочитати діалог та виконати вправи на розуміння прочитаного. Також студенти мають скласти власні діалоги за прикладом та представити їх перед іншими. Під час заняття необхідно узагальнити та систематизувати навички із вживання дієслів у теперішнього часу presente indicativo. Для засвоєння отриманих знань, студенти прочитають арії з дієсловами у теперішньому часі Presente Indicativo

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі вмітимуть правильно вимовляти звуки (/p/-/b/,/v/), будуватимуть діалоги за темою, дієвідмінювати правильні дієслова в теперішньому часі Presente indicativo, вмітимуть перекладати арії з дієсловами у Presente indicativo.

Тема 7. Я можу скористуватися твоїм телефоном?

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з новими ЛО; розвивати вміння сприйняття тексту на слух; ознайомити із вживанням модальних дієслів в Presente indicativo; удосконалювати вимову звуків італійської мови; розглянути порядкові числівники.

Зміст практичного заняття: Звуки (/t/, /ts/-/dz/). Розмова по телефону. Попросити дозволу. Порядкові числівники. Вживання модальних дієслів (*dovere, potere, volere*). Переклад арій.

Під час опрацювання й вивчення теми необхідно прослухати та прочитати діалог «Posso usare il tuo telefonino?» та виконати вправи до діалогу. При виконанні граматичних завдань необхідно, розглянути дієвідмінювання модальних дієслів (*dovere, potere, volere*) та виконати граматичні вправи на закріплення нового граматичного матеріалу. Під час занятті необхідно вивчити порядкові числівники. Також студенти мають виконати творче завдання.

Очікувані результати: Після заняття здобувач зможе будувати діалоги за темою, будувати речення з модальними дієсловами в *Presente indicativo*, володітиме порядковими числівниками, мати правильно вимову звуків (/t/, /ts/-/dz/).

Тема 8. Я шукаю кімнату.

Кількість годин: 2 години.

Мета: розглянути та повторити лексичний матеріал теми; удосконалити вміння підготовленого монологічного мовлення; активізувати лексико-граматичний матеріал; розвивати навички аудіювання; формувати комунікативні здібності студентів; навчити застосовувати прості та артикульовані прийменники; опрацювати вимову звуків італійської мови.

Зміст практичного заняття: Подвійні приголосні. Робота з текстом. Прості та артикульовані прийменники. Опрацювання арій.

Під час опрацювання нової теми необхідно ознайомити студентів із лексичним матеріалом. Необхідно навчитися застосовувати прості та артикульовані прийменники, розглянути функції прийменників *di, da, in, a, con, su, per* та виконати граматичні завдання для закріплення граматичного матеріалу. Також здобувачі мають ознайомитися з вимовою подвійних приголосних та наслідками неправильної вимови таких звуків.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти зможуть правильно застосовувати прості та артикульовані прийменники, будувати речення з ними; правильно вимовляти подвоєні приголосні.

Тема 9. Італія.

Кількість годин: 2 години.

Мета: формувати лексичні навички й навички вимови, закріпити вживання лексико-граматичних структур, формувати навички читання, та сприйняття на слух; сформувати уявлення здобувачів про неправильні дієслова в теперішнього часу.

Зміст практичного заняття: Тверді та глухі приголосні. Робота з текстом. Теперішній час *Presente indicativo (verbi irregolari)*. Переклад арій.

На занятті здобувачі вищої освіти мають отримати базові знання з теми «Італія», а саме прочитати текст про Італію, переглянути відео та виконати завдання до тексту і відео. Навчитися розповідати основні факти про Італію. Під час

опрацювання теми необхідно ознайомитися з неправильними дієсловами у теперішньому часі «andare, venire, dire, fare» та виконати граматичні вправи. Також необхідно розглянути тверді та глухі приголосні.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі вмітимуть правильно вимовляти тверді та глухі приголосні, демонструватимуть знання про Італію, вмітимуть застосовувати неправильні дієслова «andare, venire, dire, fare» в час Presente indicativo.

Тема 10. Симфонічний оркестр.

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів з новими лексичними одиницями; розвивати навички аудіювання; формувати та поглибити навички монологічного та діалогічного мовлення; навчити вживати конструкції *s'è, ci sono*; перевірити вміння здобувачів правильно вживати вивчений матеріал.

Зміст практичного заняття: Робота з текстом. Симфонічний оркестр та музичні інструменти. Конструкція *s'è, ci sono*. Прийменники «*sotto, sopra, davanti a, vicino a, lontano da esse*». Переклад арій.

Під час опрацювання теми необхідно прочитати текст про симфонічний оркестр та розглянути основні музичні інструменти італійською та виконати вправи на закріплення лексичного матеріалу. На занятті необхідно ознайомити студентів із вживанням конструкції *s'è, ci sono* та виконати завдання з нової теми. Також треба вивчити похідні прийменники, їх вживання та навчитися описувати розташування предметів.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть розповідати про симфонічний оркестр та називати основні музичні інструменти італійською; складатимуть речення із конструкцією *s'è, ci sono*; вмітимуть вказувати місцезнаходження предметів.

Тема 11. Нові музичні таланти.

Кількість годин: 4 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з новими ЛО; активізувати лексико-граматичний матеріал; навчати монологічного й діалогічного мовлення; розвивати вміння сприйняття тексту на слух, розвивати комунікативні здібності студентів; вдосконалювати навички правильної вимови звуків італійської мови.

Зміст практичного заняття: Звуки (/i/-/a/-/u/), (/e/-/ε/). Робота з текстом. Мій університет. Неправильні дієслова «sapere, dare, salire, tenere» в Presente indicativo. Переклад арій.

Під час опрацювання теми необхідно систематизувати застосування неправильних дієслів в теперішньому часі та ознайомитися з іншими неправильними дієсловами «sapere, dare, salire, tenere», виконавши граматичні вправи. Під час вивчення теми студенти мають знайомитися з новою лексикою та прочитати текст про університет. Також необхідно розглянути вимову голосних звуків (/i/-/a/-/u/), (/e/-/ε/) та відмінності відкритих та закритих голосних. На занятті вдосконалять навички перекладання арій.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі вимовлятимуть правильно звуки (/i/-/a/-/u/), (/e/-/ε/) та розрізнятимуть відкриті та закриті голосні (/e/-/ε/); вмітимуть розказувати про університет, будуватимуть речення з вивченими неправильними дієсловами у Presente indicativo.

Тема 12. Підемо на джаз?

Кількість годин: 2 години.

Мета: формувати лексичні навички; активізувати лексичний та граматичний матеріал; ознайомити із займенниками в функції прямого доповнення та займенником *ne*; навчати монологічного мовлення; формувати навички вимови.

Зміст практичного заняття: Звуки (/o/-/ɔ/). Робота з текстом. Запрошення. Займенники в функції прямого доповнення та займенник *ne*. Переклад арій.

На занятті необхідно розглянути звуки (/o/-/ɔ/), звернувши увагу на відмінність між відкритим та закритим звуком; ознайомитися із займенниками в функції прямого доповнення та застосування займенника *ne*. Для закріплення нового граматичного матеріалу необхідно виконати граматичні завдання та перекласти арії. Студенти також мають навчитися відповідати на запрошення, вміти відхилити або погодитися. Під час опрацювання теми необхідно прочитати діалог про джаз та скласти розповідь про концерт, який нещодавно відвідали.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі розрізнятимуть відкриті та закриті звуки (/o/-/ɔ/), зможуть розповісти про концерт, який нещодавно відвідали; вмітимуть приймати або відхиляти запрошення.

3. Рекомендовані джерела

1. Фонетика італійської мови. Теорія та практика. Методичні рекомендації для студентів музичних закладів вищої освіти. / Т.О. Боровенська // Харків: ХНУМ імені І.П. Котляревського, 2022. – 54 с.
2. Навчально-методичний посібник з італійської мови для студентів I-II курсів. / Т.О. Боровенська // Харків, 2022. – 126 с.
3. Brioschi D., Martini-Merschmann. L'italiano nell'aria 1. Corso di italiano per cantanti lirici e amanti dell'opera. Edilingua., 2015. 196 p.
4. Brioschi D., Martini-Merschmann. L'italiano nell'aria 2. Corso di italiano per cantanti lirici e amanti dell'opera. Edilingua, 2016. 240 p.
5. Brioschi D., Martini-Merschmann. Dispensa di pronuncia. L'italiano nell'aria 1. Corso di italiano per cantanti lirici e amanti dell'opera. Edilingua, 2015. 31 p.
6. Latino A., Muscolino M. Una grammatica italiana per tutti 1. Regole d'uso, esercizi e chiavi per studenti stranieri. Edilingua, 2014. 204 p.
7. Ziglio L., Rizzo G. Espresso 1. Corso di italiano. Alma Edizioni. Firenze. 2008. 232 p.
8. Marin T. Progetto Nuovissimo italiano 1. Corso di italiano. Roma: Edilingua, 2019. 224 p.
9. Marin T. Progetto Nuovissimo italiano 2. Corso di italiano. Roma: Edilingua, 2020. 228 p.
10. «L'italiano per l'opera». Firenze: Alma Edizioni, 2021. 237 p.
11. Mazzota C. Italiano in pratica. Firenze: Alma Edizioni. 2020. 144 p.
12. Marin T. Progetto italiano per cinesi. Corso multimediale di lingua e civiltà ital. Roma: Edilingua, 2009. 246 p.
13. Ruggeri S., Ruggeri F. Cento dubbi della grammatica italiana. Firenze: Alma Edizioni, 2019. 159 p.
14. Manella C., Tanzini A.. L'italiano da soli. Esercizi e test di grammatica italiana. Firenze: Edizioni Progetto Lingua, 2009. 270 p.
15. Massimo Naddeo C.. I pronomi italiani. Grammatica-esercizi-giochi. Firenze: Alma Edizioni, 2017. 96 p.
16. Consonno S., Rossin E. Le congiunzioni italiane e altre parole difficili. Regole e esercizi. Roma: Alma Edizioni, 2019. 112 p.
17. Sorella A. Manualetto di dizione. Pescara: Libreria dell'Università Editrice, 2001. 76 p.
18. Amati D., Bacci P. Un tuffo nel'azzurro 1, 2. Corso di italiano, 2002. 192 p.

4. Рекомендовані інтернет-ресурси

1. Посилання на словники. URL:

<https://it.forvo.com/>

<http://www.dizionario.rai.it/>

<https://www.multitran.com/m.exe?l1=23&l2=2>

2. Архів медійних ресурсів із додатковими лексико-граматичними вправами.
URL:

<http://www.impariamoitaliano.com>

<https://italianoperstranieri.loescher.it/archivio-di-grammatica>

3. Архів онлайн-відео. URL:

<http://www.ovovideo.com/giacomo-puccini/>

https://www.youtube.com/watch?v=RKO_uv2Ia_Q

<https://www.youtube.com/watch?v=2uepjt4tKl4>

4. Посилання на електронний підручник «L'italiano per l'opera». Firenze :
Alma Edizioni, 2021. 237 p. URL:

<https://www.blinklearning.com/coursePlayer/corso2.php?idcurso=3871797>

5. Архів інтерактивних ігор. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://wordwall.net/it/resource/3550883/italiano/giornata-tipo>